

4) Pain expeller. Seda rohtu saab ühes pruukimise õpetusega igast aptegist ehk aptegi rohtude kauplusest.

5) Üht hamba valu rohi võib kergeste ka ise valmistada. Võta kaks pentäit wärskleid teelehtha (Wegerich), pane nad pudeli sisse, wala sinna kaks weiniklaasi piiritust peale, pane pudel korgi alla ja püüa kätte ehk sooja abju peale. Raputa teda aga ka sagedaste ümber. 10 päewa pärast wala see wedelik walgest kustutamise paberist (Löschpapier) läbi ja pane hea pudeli sisse lõwaste korgi alla. Seda tinkturi wala piisake punwilla peale ja pista õõnsa hamba sisse. Ühtlasi wala 4 tilka poole weiniklaasi wee sisse ja wõta sellest 10—16 minuti järele üks tbeelustika täis sisse.

Sagedaste aitab hamba valu juures ka sage Baldriani ja kanalille tsee (Camillenhee) joomine. Sagedaste tuleb hamba valu määratud aegade ehk tundide järele unesti. Siis wõta 2—3 tundi enne seda käge tunni järele itka üks kuniini libluse (Ebininpastille) sisse. Seda rohtu on igas aptegis saada.

Hamba walu ja õõnsaid hambaid võib, kui lastest saadit peale hakatakse, kergelt enesest eemal hoida. Iga päewane suu ja hammaste pesemine ei lase lõõgirtismeid suus mädanema minna, mis läbi hamba rikkusad elukafesed sünnivad. Zuba lasti piab sunnitama, iga lõõma aja järele oma hambaid puhastama. Selle jaoks wõetakse abtase bari, mida pubia piirituse ehk Kölni weega (Eau de Cologne) niisutatakse. Hamba puhastamise pulbris ei tohi mitte jagusi olla, mis hapud on ehk hõpandust sünnitada wõikswad.

Et halba haisu suust kautada, on tarwis suud ja hambaid hoolega puhastada. Peale selle on veel tarwis järgmist suuwett pruukida:

Wõta 2½ tbeelustika täit „übermangansaures Kali“ ühe ¼ toobi wee peale ja hoiu seda kinnises pudelis alal. Sellest wala igakordse pruukimise järele nii palju leige wee sisse, kuni see hele punaseks läheb ning loputa selle weega suud.

Järgmist hamba pulbreid tuleb wee sees niisutatult harjaga pruukida:

1) Terwete, tugewate, kollakas walgete hammaste tarwis kaabutte 6 grammi aptegi seepi (medicinische Seife) ja panne sinna 30 grammi kõige paremat pestud kriiti (Schlemmkreide) ja 10 tilka pipermündi õli juure. Aga sinisid walgete hammaste tarwis wõta: 20 grammi süehaput magneesiumi (koblenzaure Magnesia), 5 grammi aptegi seebi ja 10 tilga pipermündi õliga (Pfeffermünzöl).

2) Kui suuremat muda ja rämpsju suust ja hammaste küljest ära ajada tahetakse, siis tuleb järgmisel wiisil hamba pulbrit teha. Selle tarwis küsi neid Saksa nimega rohtust aptegist ja lase seal pulber teha:

10 grammi selleks valmistatud austeri koort (Austerschale), 2 grammi peeneks lõigatud kannikese juurt (Weilchenwurzel), ½ grammi kinnatoore pulbrit (Ebinarindenpulver), 1 gramm kospeniljet, 2 tilka pipermündi õli.

Hamba igimete põletiku wastu on hea:

5 grammi mirri tinktuuri (Myrrhen-Tinktur), 5 grammi katekuminku tinktuuri (Katechu-Tinktur), 50 grammi mädarõika piiritust (Köffelkraut-Spiritus), 10 tilka pipermündi õli segatakse ja walatakse sellest 20 kuni 25 tilka, klaasi wee peale ja wirutatakse sellega iga poole tunni järele suud.

Hamba paised.

Hamba paised tulewad halwa hammaste juure külge. Kui lähab, siis lase niisugusel korral hammas wälja tõmmata, seda on kõige parem siis teha, kui paise veel alles on. Kui seda aga mitte ei taheta teha, siis pandagu lõbki lõigatud rosmamari ehk pool wiigimarja, mis piima sees keedetud, itka jälle unesti paise peale, kuni see lahti lähab. Siis suru mada hästi wälja ja loputa iga weerand tunni järele leige weega suud. Weele tuleb ka natuke puhast piiritust juure tiigutada.